

สภาพทั่วไปของชุมชน โรงเรียน และบุคลากรในโรงเรียนของกรณีศึกษา

การศึกษาผลของการทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูระดับประถมศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ได้ดีนั้น จำเป็นต้องทราบถึงลักษณะโครงสร้างของโรงเรียน อันได้แก่ ระบบการบริหาร แนวนโยบาย แนวคิดของผู้บริหาร ตลอดจนสภาพพื้นที่และลักษณะทั่วไปในบริบทของการทำงานวิจัยของครู โดยมีรายละเอียด ดังนี้

โรงเรียน A

สภาพทั่วไปของชุมชน

โรงเรียน A ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ภาคกลางของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ 76 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 1,597,900 ไร่ ภูมิประเทศเป็นที่ลุ่ม ไม่มีภูเขา แต่มีแม่น้ำสายใหญ่คือ แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรี และแม่น้ำเจ้าพระยา ไหลมาบรรจบกันในลักษณะล้อมรอบผืนแผ่นดินส่วนใหญ่ของตัวเมืองไว้ ตัวจังหวัดจึงเป็นเกาะที่มีบ้านเรือนปลูกเรียงรายหนาแน่นตามสองข้างฝั่งแม่น้ำ มีอาณาเขตติดต่อถึงจังหวัดใกล้เคียงดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดอ่างทอง จังหวัดลพบุรี และจังหวัดสระบุรี ทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม และจังหวัดปทุมธานี ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดสระบุรี และทิศตะวันตกติดต่อกับ จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดนครปฐม

การปกครอง แบ่งออกเป็น 16 อำเภอ 209 ตำบล 1,463 หมู่บ้าน 3 เทศบาล และ 23 สุขาภิบาล สำหรับอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองพระนครศรีอยุธยา รองลงมา ได้แก่ อำเภอบางปะอิน และอำเภอเสนา สำหรับอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองพระนครศรีอยุธยา รองลงมา ได้แก่ อำเภอท่าเรือ อำเภอบางปะหัน อำเภอภาชี อำเภอบางปะอิน อำเภอเสนา อำเภอบางบาล และอำเภอบ้านแพรก

การจัดองค์กรราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีหน่วยราชการที่อยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด คือ ส่วนราชการต่างๆ ในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ส่วนราชการในระดับจังหวัดเป็นหน่วยงาน 2 ลักษณะ คือ หน่วยราชการบริหารส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด และหน่วยราชการบริหารส่วนกลางในจังหวัด ส่วนราชการจัดองค์กรราชการบริหารส่วนท้องถิ่นมี 3 รูปแบบคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และสุขาภิบาล นโยบายหรือหลักการในการพัฒนาจังหวัดมุ่งเน้นการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มุ่งสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่น โดยมีคำขวัญประจำจังหวัดว่า “ราชธานีเก่า อู่ข้าวอู่น้ำ เลิศล้ำกานต์กวี คนดีศรีอยุธยา”

ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 94.68) รองลงมา คือ อิสลาม และคริสต์ (ร้อยละ 3.94 และ 0.46 ตามลำดับ)

มีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และการละเล่นพื้นเมืองที่สำคัญที่นิยมปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน คือ งานศิลปะพื้นบ้าน

สภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาอุตสาหกรรมมากที่สุด รองลงมาเป็นสาขาค้าส่ง และสาขาบริการ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญและมีการเพาะปลูกมาก 3 ชนิด ได้แก่ ข้าว นาปี ข้าวนาปรัง และมะพร้าว

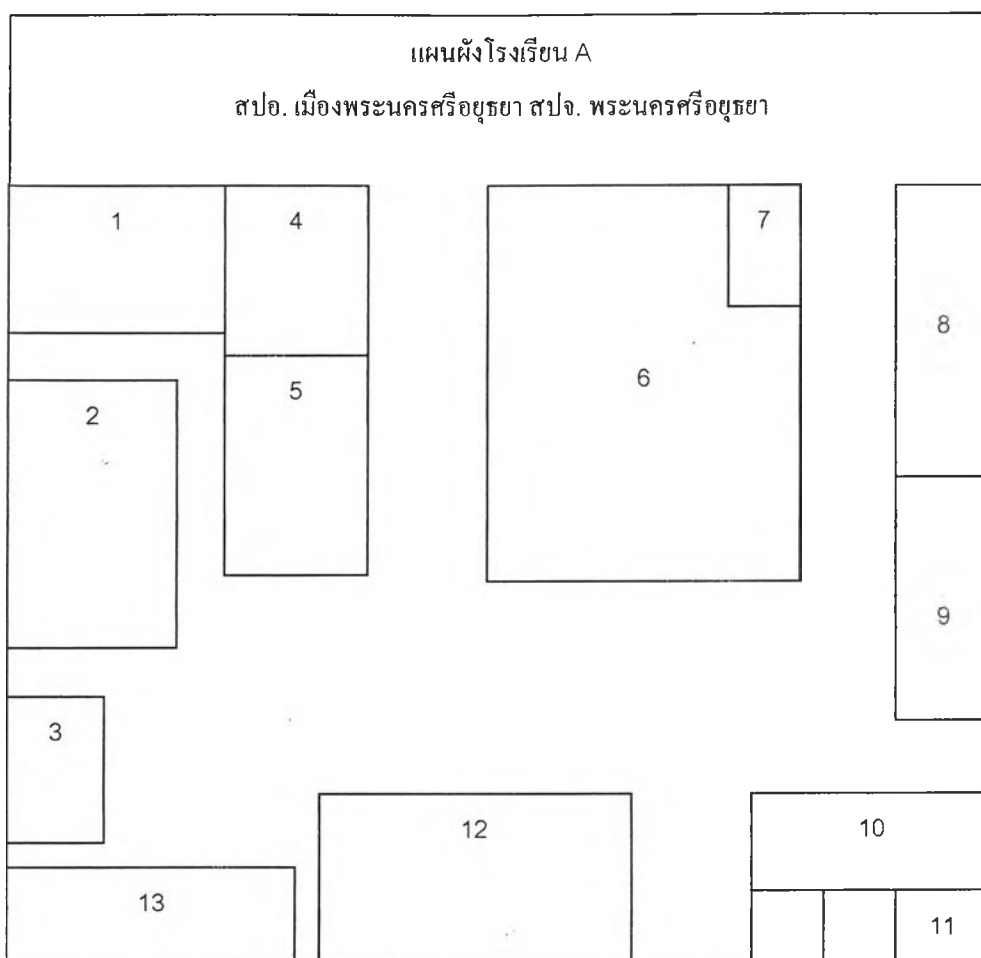
สำหรับชุมชนที่อยู่รอบ ๆ โรงเรียน A เป็นชุมชนที่ผู้คนในชุมชนมีฐานะยากจน คนในชุมชนประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย และทำงานในโรงงานต่าง ๆ ผู้คนที่อาศัยอยู่ในชุมชนส่วนหนึ่งจะเป็นคนในท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอพระนครศรีอยุธยา อาศัยรวมกลุ่มกันเป็นหมู่บ้านเล็ก หมู่บ้านละคร เป็นต้น และอีกส่วนหนึ่งจะเป็นคนที่อพยพเข้ามาทำงาน และอาศัยอยู่รวมกัน จนเกิดเป็นชุมชนซึ่งสภาพของชุมชนจะเป็นชุมชนแออัด จะมีปัญหาในเรื่องของแหล่งอบายมุขและยาเสพติด ผู้คนไม่ค่อยพึงพาอาศัยกันและต้องแข่งขันกันในการทำมาหากิน

ดังนั้น จุดเด่นของชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน A คือ มีคนในชุมชนประกอบอาชีพรับจ้าง และเล่นลิเก อาศัยอยู่มาก แต่มีจุดด้อย คือ เป็นชุมชนแออัดที่ประสบปัญหาในเรื่องของยาเสพติด ประกอบกับมีภาวะคุกคาม คือ คนในชุมชนยากจน และไม่ส่งเสริมด้านการศึกษาแก่บุตร ดังนั้นโรงเรียน A จึงได้จัดให้มีหลักสูตรท้องถิ่น และให้ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีอาชีพรับจ้าง และเล่นลิเก เข้าไปเป็นครูพิเศษ สอนวิชาชีพฝึกการเล่นลิเก การรำ และ นาฏศิลป์ต่าง ๆ ให้กับลูกหลานของตนเอง โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ซึ่งจะทำให้เด็กนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ อันเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว และช่วยลดปัญหา ยาเสพติดได้อีกด้วย

สภาพทั่วไปของโรงเรียน

โรงเรียน A (นามสมมติ) เป็นโรงเรียนขนาดกลางในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง มีเนื้อที่ประมาณ 13 ไร่เศษ เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงระหว่างจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา 12 กิโลเมตร

ในโรงเรียนมีอาคารเรียนทั้งหมด 4 หลัง ประกอบด้วยอาคารเรียน 2 ชั้น จำนวน 3 หลัง ใช้เป็นห้องเรียนสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 5 และระดับชั้นอนุบาล ส่วนอาคารเรียน 3 ชั้น ใช้เป็นห้องเรียนสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีอาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง ห้องน้ำ 3 หลัง บ้านพักครู 1 หลัง แปลงปลูกพืชผักสวนครัว สนามเด็กเล่น 1 สนาม สนามฟุตบอล วอลเลย์บอล เซปักตะกร้อ ปิงปอง และห้องกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ ห้องวิทยาศาสตร์ 1 ห้อง ห้องสมุด 1 ห้อง ห้องดนตรีไทย 1 ห้อง ห้องปฏิบัติการทางภาษา 1 ห้อง ห้องโสตทัศนศึกษา 1 ห้อง ห้องศิลปะ 1 ห้อง ห้องตัดเย็บเสื้อผ้า 1 ห้อง และห้องสื่อการเรียนการสอน 1 ห้อง

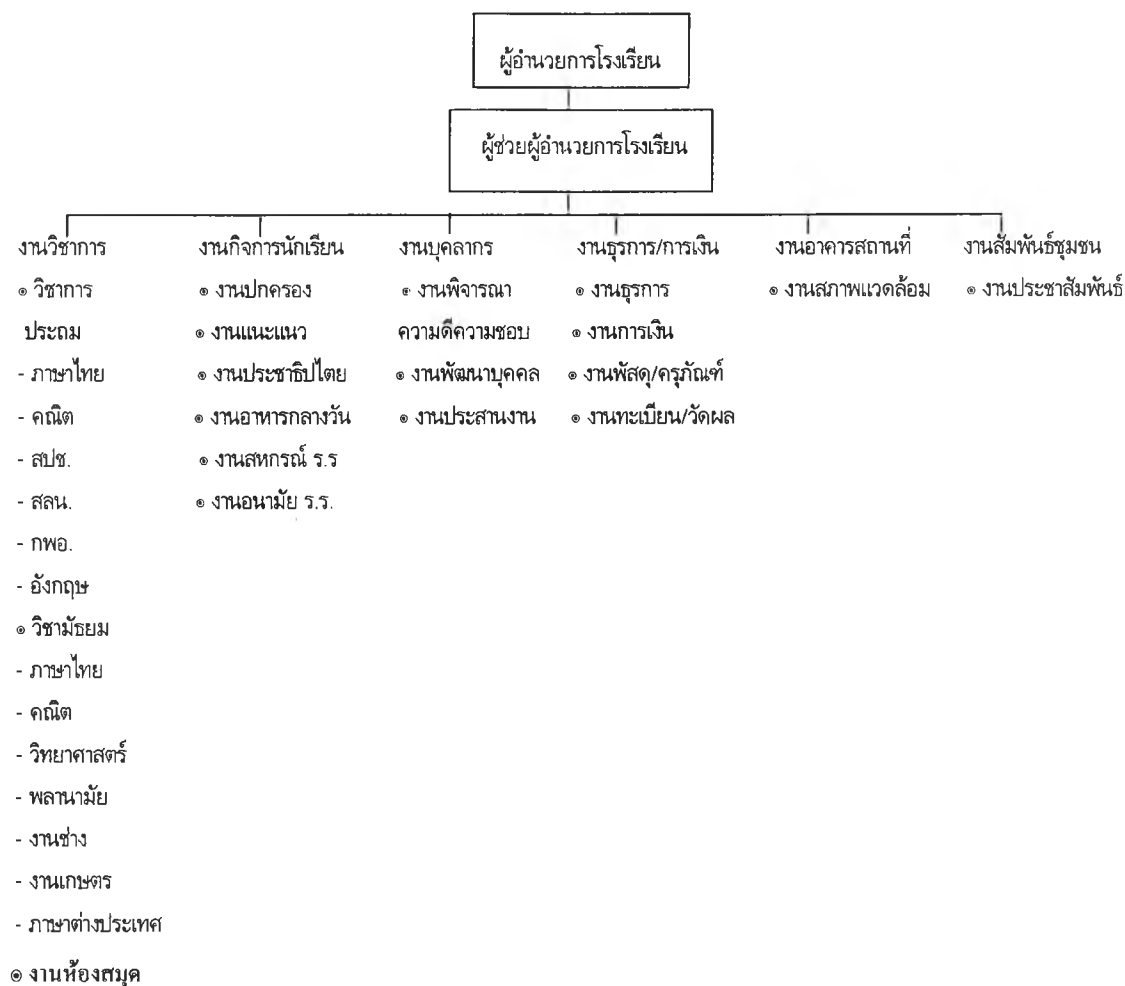
หมายเหตุ : 1. สนามบาส 2. อาคารอเนกประสงค์ 3. โรงรถ 4. สวนสุขภาพ 5. สนามหญ้า 6. สนามฟุตบอล
7. สนามเด็กเล่น 8. อาคารเรียนหลังที่ 4 9. อาคารเรียนหลังที่ 2 และโรงอาหาร 10. อาคารเรียนหลังที่ 3 11. บ้านพักครู
12. อาคารเรียนหลังที่ 5 13. ห้องสุขา

แผนภาพที่ 5 แผนผังโรงเรียน A

โรงเรียนจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นโดย
ในระดับประถมศึกษาจะจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)
และมีการปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นใช้ในระดับมัธยมศึกษา

โครงสร้างการบริหารงานภายในโรงเรียน

โรงเรียน A ดำเนินการบริหารงานโดยแบ่งออกเป็น 6 ฝ่ายมีหัวหน้างานรับผิดชอบมีผู้ช่วยผู้อำนวยการ
1 คน และมีคณะกรรมการโรงเรียน เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนโรงเรียน โครงสร้างการบริหารงาน
สามารถแสดงได้ดังนี้

แผนภาพที่ 6 โครงสร้างการบริหารงานภายในโรงเรียน A

งานในแต่ละฝ่ายนั้น โรงเรียนจะจัดให้มีการเลือกหัวหน้างานฝ่ายละ 1 คน โดยให้คณะครูทำการคัดเลือกกันใหม่ทุกปี เมื่อได้หัวหน้างานแล้ว ครูท่านอื่นจะต้องเลือกที่จะสมัครใจทำงานกับหัวหน้าฝ่ายใด ตามความสมัครใจ และตามความถนัดของตนเอง ดังนั้นครูทุกคนในโรงเรียนจะต้องมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือไปจากงานสอนในห้องเรียนของตนเอง

“อย่างกิจการนักเรียนนี้เปลี่ยนทุกปี พอถึงปีหนึ่งจะทำการเลือกใหม่ โดยคณะครูจะทำการเลือกกันว่าเอาใคร เดี่ยวปีหน้าเราก็จะมาดูกันว่าของเดิมเหมาะสมหรือไม่ ถ้าไม่เหมาะสมก็จะเปลี่ยนเอาใครขึ้นมา ก็จะมาเลือกกัน ตรงนี้พอได้หัวหน้าแล้ว เราก็จะมาเลือกกันว่าใครจะอยู่ในฝ่ายไหนกับใคร ก็ขึ้นอยู่กับความสมัครใจ”

(สัมภาษณ์ผู้บริหาร, 29 ม.ค. 45)

“งานที่รับผิดชอบในโรงเรียน จะมีครูรับผิดชอบ โดยจะเลือกใหม่ทุกปี การจะจัดสรรงานให้ครูต้องผ่านที่ประชุม เป็นลักษณะการประชุมประจำเดือน ”

(สัมภาษณ์ครูพลศึกษา, 21 ม.ค. 45)

“งานแต่ละฝ่ายจะแต่งตั้งให้ครูรับผิดชอบ ฝ่ายละประมาณ 4-5 คน โดยมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของครู

(สัมภาษณ์ผู้ช่วยผู้อำนวยการ, 19 ธ.ค.44)

แผนการดำเนินงานของโรงเรียน

โรงเรียนมีเป้าหมาย ที่พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยจำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านกำกับ ตรวจสอบและรายงาน

1. ด้านการบริหารและการจัดการ

ตารางที่ 4 แผนการดำเนินงานด้านการบริหารและการจัดการของโรงเรียน A

เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์	ผลสำเร็จ
1. ปรับระบบการบริหารให้ได้มาตรฐานและมีการปรับปรุงทุกปี	1. จัดทำแผนภูมิสายการบริหารงานให้ครอบคลุม 2. กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบให้ชัดเจน 3. จัดทำคู่มือและแนวทางปฏิบัติแก่ทุกฝ่าย	1. มีแผนภูมิสายการบริหารงาน 2. มีคำสั่งกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ 3. มีคู่มือสำหรับผู้เกี่ยวข้องทุกคน 4. การบริหารรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
2. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ธรรมนูญโรงเรียน) จัดทำระบบบริหารคุณภาพ ระบบควบคุมคุณภาพ จุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มอบให้ครูกรรมการโรงเรียนทุกคน และเผยแพร่สู่สถานศึกษา	1. สร้างความตระหนักในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู-อาจารย์ ผู้นำชุมชน กรรมการโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โดยการประชุมชี้แจง 2. แต่งตั้งคณะกรรมการจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อระดมพลังความคิดจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ระบบบริหารคุณภาพ 3. แจกจ่ายเผยแพร่เอกสารทันทีที่แล้วเสร็จ	1. ได้ธรรมนูญโรงเรียนซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างบุคลากรทุก ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 2. เกิดความร่วมมือที่จะร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3. การศึกษาได้รับการพัฒนาไปตามแผนฯ
3. จัดทำแนวทางประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยประกันโอกาสการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและการประกันความปลอดภัยโรงเรียนเพื่อเป็นคู่มือปฏิบัติ	1. ปลุกเร้าให้บุคลากร ผู้เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาโดยวิธีการต่างๆ 2. ตั้งคณะกรรมการจัดแนวทางประกันคุณภาพของโรงเรียน 3. สร้างเครื่องมือดำเนินการประเมิน 4. ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง 5. รายงานผล	1. ได้คณะกรรมการที่มีความพร้อมในการดำเนินการ 2. ได้แนวทางประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 3. คุณภาพการศึกษาทั้ง 3 ด้าน จะได้รับการพัฒนา

ตารางที่ 4 (ต่อ) แผนการดำเนินงานด้านการบริหารและการจัดการของโรงเรียน A

เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์	ผลสำเร็จ
4. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความชำนาญให้สู่ระดับ ครูชำนาญการและครูเชี่ยวชาญโดยมี	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้เข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง จัดการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เร่งเร้าและสนับสนุนให้ทำเพิ่มพัฒนางานที่ส่งผลถึงนักเรียน4. ติดตามให้ขวัญและกำลังใจอย่างสม่ำเสมอ 	<ol style="list-style-type: none"> ครูพัฒนาตนเองจนเป็นครูชำนาญการและครูเชี่ยวชาญ สามารถจัดทำแผนการสอนขึ้นเองตามแผนที่จัดทำและสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางฯ ครูได้พัฒนางานการเรียนการสอนโดยทำ Port Folio อย่างน้อย 1 ชุด (12 ชิ้น) เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
5. ปรับปรุงระบบการบริหารให้ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารโรงเรียนให้มีระดับคุณภาพไม่ต่ำกว่า 2.5 - คงสภาพเป็นโรงเรียนดีเด่น - เข้าสู่มาตรฐานสหวิทยาเขต	<ol style="list-style-type: none"> ใช้แผนเป็นเครื่องในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ปลูกเร้าให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา ทำงานเน้นระบบความร่วมมือ ระดมจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมทางวิชาการ - บริการแนะแนว - บริหารห้องสมุด - บริการสุขภาพอนามัย - ประชาธิปไตยในโรงเรียน - การสร้างวินัยในโรงเรียน - จัดแหล่งความรู้ สื่อและเทคโนโลยีต่อการเรียนการสอน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ห้องปฏิบัติการทางภาษา - ห้องทดลองวิทยาศาสตร์ - สไลด์ วิดีโอ เครื่องฉาย ข้ามศีรษะ - จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน - จัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ประสานความร่วมมือทุกฝ่าย กรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชนเพื่อพัฒนาโรงเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> งานสำเร็จตามแผนที่วางไว้ โรงเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานโรงเรียนในระดับไม่ต่ำกว่า 2.5 เป็นโรงเรียนที่เป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนอื่น มีเอกสารการประเมินที่ตรวจสอบได้

2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 5 แผนการดำเนินงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน A

เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์	ผลสำเร็จ
1. พัฒนาหลักสูตรกับความต้องการของชุมชน	1. สำรวจสภาพและความต้องการท้องถิ่น 2. วิเคราะห์หลักสูตรรายวิชาร่วมกับชุมชน 3. กำหนดจุดประสงค์และเนื้อหา 4. จัดทำแผนการเรียนการสอน	1. ได้หลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น 2. ได้แผนการสอนที่สามารถนำไปจัดกระบวนการเรียนการสอน 3. เด็กได้เรียนรู้แบบนำไปปฏิบัติได้
2. วิทยากรที่มีความรู้ในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ครบตามแผนที่เปิดหลักสูตรท้องถิ่น	1. สำรวจบุคลากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถในรายวิชาที่ต้องการ 2. เชิญมาเป็นวิทยากรสอนโดยได้รับค่าตอบแทน	1. ได้รับวิทยากรในท้องถิ่นมาช่วยสอนในวิชาที่ต้องการ 2. เด็กได้เรียนรู้จากผู้มีความรู้โดยตรง
3. ปรับกระบวนการเรียนการสอนให้ เป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานไม่ต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 2.5 สนับสนุนให้มี ครูดีเด่นครบทุกด้านจนส่งผลให้ มาตรฐานคุณภาพนักเรียนโดยรวม เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2 ใน ปี 2543 และ 3 ในปี 2545	1. กำกับ ติดตาม ให้ครูวางแผนการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร 2. ครูดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง 3. ครูจัดการเรียนการสอนโดยเชื่อมโยงกับชุมชนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4. ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่ดี 5. จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอนให้เหมาะสม 6. วิเคราะห์ผู้เรียนเสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยรายบุคคล 7. ครูใช้สื่อ เทคโนโลยี หลากหลายในการสอน 8. ประเมินนักเรียนทุกด้านด้วยเครื่องมือที่เหมาะสมรวมทั้งให้เด็กจัดทำแฟ้มสะสมงาน(Port Folio) ทุกคน 9. กระตุ้นสนับสนุนให้ครูพัฒนาตามเกณฑ์ครูดีเด่น	1. ครูมีแผนการเรียนทุกคน 2. เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3. เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความสุข 4. เด็กเก่งได้รับการส่งเสริม เด็กอ่อนได้รับการดูแลแก้ไข 5. เด็กมีเพิ่มสะสมงานทุกคน 6. ค่าคะแนนเฉลี่ยคุณภาพนักเรียนได้มาตรฐาน ครูมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพทุกด้าน

3. ด้านกำกับ ตรวจสอบ และรายงาน

ตารางที่ 6 แผนการดำเนินงานด้านกำกับตรวจสอบและรายงานของโรงเรียน A

เป้าหมาย	ยุทธศาสตร์	ผลสำเร็จ
1. พัฒนาระบบการกำกับตรวจสอบครอบคลุมงานทุกส่วน	1. จัดทำเอกสารในการกำกับติดตามตรวจสอบและรายงานไว้เพียงพอ 2. มีคณะกรรมการกำกับติดตามตรวจสอบอย่างจริงจัง	1. มีเอกสาร การกำกับตรวจสอบการดำเนินการทุกด้าน 2. คณะกรรมการตรวจสอบตามกำหนด 3. มีเอกสารการรายงานผลการตรวจสอบ 4. กิจกรรม โครงการตามแผนงานประสบความสำเร็จ 1. มีเอกสารรายงานผลในรูปสารสนเทศ 2. เกิดการปรับปรุงและพัฒนางาน
2. จัดทำระบบการรายงานผลแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง	1. รายงานผลทันทีที่ได้รับรายงานโดยให้รายงานเป็นข้อมูลสารสนเทศ 2. รายงานผลต่อผู้เกี่ยวข้องในชุมชน	3. ชุมชนทราบผลการดำเนินงานของโรงเรียน 4. เด็กมีคุณภาพ ครูพัฒนาโรงเรียนพัฒนาอย่างถาวรเป็นแบบอย่างได้

จากเป้าหมายทั้ง 3 ด้านของโรงเรียน จึงทำให้โรงเรียนได้จัดตั้งโครงการพิเศษต่างๆขึ้นมา ได้แก่ ด้านการบริหารและการจัดการ โรงเรียนจัดให้มีคณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน และแผนปฏิบัติการประจำปี ร่วมกับครู และผู้บริหารโรงเรียน มีสมาคมศิษย์เก่าและผู้ปกครอง ในการช่วยสนับสนุนโรงเรียน ดำเนินโครงการชุมชนเข้มแข็ง เพื่อบรรเทาปัญหาเสพติด และอบายมุขต่างๆที่อยู่ในโรงเรียน โดยจัดให้มีผู้นำชุมชนและผู้นำเยาวชนป้องกันยาเสพติด นอกจากนี้โรงเรียนยังจัดสรรพื้นที่ในโรงเรียนให้เป็นสวนสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามาออกกำลังกาย และร่วมทำกิจกรรมกับทางโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนมีโครงการตั้งคณะกรรมการห้องเรียนให้ผู้ปกครองมาช่วยจัดการเรียนรู้ใน-นอกห้องเรียน โดยจะทำการสำรวจอาชีพของผู้ปกครอง แล้วคัดเลือกอาชีพที่น่าสนใจ เพื่อเชิญให้ผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรฝึกวิชาชีพให้แก่นักเรียน โครงการนี้ได้จัดให้เป็นโครงการนำร่องของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 นอกจากนี้ยังมีโครงการวิจัยในชั้นเรียน โดยให้ครูทุกคนได้ทำวิจัยและใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน โครงการคาราโอเกะภาษาไทย เป็นโครงการที่มุ่งเน้นให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกันในทุกระดับชั้น และสามารถสอนภาษาไทยให้กับเด็กได้อีกด้วย โครงการหนังสือเล่มเล็ก เป็นโครงการที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำวิจัย โดยเด็กนักเรียนทุกคนจะต้องทำหนังสือเล่มเล็กให้แก่โรงเรียนคนละ 1 เล่ม ก่อนที่จะจบการศึกษาไป ซึ่งเนื้อหาภายในหนังสือเล่มเล็กจะได้อีกจากการค้นคว้าในเรื่องที่เด็กต้องการจะรู้ แล้วเขียนบันทึกมาเป็นหนังสือ และโครงการดนตรีไทย ซึ่งโครงการนี้มุ่งให้

เด็กที่จะจบการศึกษาไปจากโรงเรียนสามารถเล่นดนตรีไทยได้อย่างน้อยคนละ 1 ชิ้น เพื่อให้เด็กสามารถนำไปประกอบอาชีพ หรือเป็นความสามารถพิเศษของเด็กที่สามารถใช้ในการเข้าศึกษาต่อได้

ด้านกำกับ ตรวจสอบ และ รายงาน โรงเรียนได้กำหนดให้ครูต้องส่งแผนการสอนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และในแผนการสอนจะต้องมีการบันทึกหลังสอน จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการโรงเรียน และการประชุมผู้ปกครอง ปีละ 1 ครั้ง

สภาพของนักเรียน

โรงเรียนจัดเป็นโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 636 คน แยกเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ตารางที่ 7 จำนวนนักเรียน จำแนกตามเพศและระดับชั้นของโรงเรียน A

ชั้น	จำนวนนักเรียน			ห้องเรียน
	ชาย	หญิง	รวม	
1. ระดับก่อนประถมศึกษา				
อนุบาลปีที่ 1	23	19	42	2
อนุบาลปีที่ 2	29	24	53	2
รวมระดับก่อนประถมศึกษา	52	43	95	4
2. ระดับประถมศึกษา				
ประถมศึกษาปีที่ 1	38	23	61	2
ประถมศึกษาปีที่ 2	38	21	59	2
ประถมศึกษาปีที่ 3	31	21	52	2
ประถมศึกษาปีที่ 4	32	19	51	2
ประถมศึกษาปีที่ 5	28	34	62	2
ประถมศึกษาปีที่ 6	40	33	73	2
รวมระดับประถมศึกษา	207	151	358	12
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น				
มัธยมศึกษาปีที่ 1	35	23	58	2
มัธยมศึกษาปีที่ 2	40	25	65	2
มัธยมศึกษาปีที่ 3	26	34	60	2
รวมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	101	82	183	6
รวมทั้งสิ้น	360	276	636	22

นักเรียนส่วนใหญ่ที่เข้ามาเรียนในโรงเรียนนี้จะมาจากชุมชนรอบๆโรงเรียน ได้แก่ ชุมชนหลวงพ่อดอก (หมู่บ้านลิเก) ชุมชนวัดกล้วย ชุมชนซอยโพธาราม ตลาดสมจิตร ซอยประชา อุโมงค์คลองทราย (หมู่บ้านละคร) ชุมชนวัดดุสิตาราม หินตรา ชุมชนวัดยม ครอบครัวยุทธยานะยากจน บิดามารดาประกอบอาชีพรับจ้าง และค้าขายของบนรถไฟ เด็กนักเรียนส่วนใหญ่ต้องช่วยบิดามารดาทำงานจึงประสบปัญหาการเรียนน้อย เป็นเด็กที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด และถูกล่อลวงทางเพศ เนื่องจากนักเรียนอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด

“เด็กที่นั่นมีนิสัยก้าวร้าว ด่าเก่ง ทางบ้านเข้าไม่ช่วยในการอบรมพฤติกรรมเด็กเลย จะสังเกตได้ว่าเด็กที่นั่นไม่มีร่องแต่นักเรียน เพราะว่าพ่อแม่ไม่ซื้อให้”

(สัมภาษณ์ครูนาฏศิลป์, 22 ม.ค. 45)

“ผู้ปกครองเด็กก็มีอาชีพรับจ้าง หรือขายอาหารบนรถไฟ ถ้าพูดง่ายๆ อย่างในกรุงเทพฯก็คือ สลัมที่นี่เอง แล้วเด็กก็อยู่ในนั้น เพราะฉะนั้นเด็กก็ไม่ค่อยดีเท่าไร เพราะว่าอยู่ในที่แบบนั้น”

(สัมภาษณ์ครูพลศึกษา, 22 ม.ค. 45)

“สภาพท้องถิ่นแถวนี้มันค่อนข้างจะเป็นพวกกรรมกร อาชีพหาเช้ากินค่ำ สภาพครอบครัวของเด็กก็คือสภาพแตกแยก การเรียนก็พัฒนายากนะ”

(สัมภาษณ์ครูประจำชั้นป.4/1, 1 ก.พ. 45)

นักเรียนส่วนใหญ่ก็เดินทางมาโรงเรียนด้วยตนเองด้วยการเดินเท้า ซึ่งเป็นระยะทางที่ค่อนข้างไกล ลักษณะของเด็กนักเรียนที่โรงเรียนคาดหวัง คือ มีคุณธรรม จริยธรรม ตรงต่อเวลา ไม่ลักขโมย มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และได้ศึกษาต่อจนจบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือในสายอาชีพ

“โรงเรียนสนับสนุนเด็กทุกคนให้ไปเรียนต่อ ม.4 เรามีทุนให้ด้วยจะให้คนละ 1,000 บาท เพื่อให้เป็นทุนไปเรียน ไปซื้อเสื้อผ้า”

(สัมภาษณ์ผู้บริหาร, 29 ม.ค. 45)

“ด้านคุณธรรม จริยธรรม คือ ต้องการให้เด็กตรงต่อเวลา ไม่ลักขโมย เราจะมีโครงการวันพระให้เด็กทำบุญที่วัดร่วมกัน แล้วให้พระอบรมธรรมะช่วงปิดเทอม แล้วตอนนี้ที่โรงเรียนทำอยู่คือให้นั่งสมาธิทุกเช้า หลังเข้าแถว เพื่อฝึกสมาธิให้เด็ก เขาจะได้เรียนได้ดีขึ้น”

(สัมภาษณ์ผู้บริหาร, 29 ม.ค. 45)

“นักเรียนต้องได้รับการพัฒนาให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสม ทั้งด้านความรู้ ความสามารถทักษะ สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

1. นักเรียนควรมีความรู้พื้นฐานในการศึกษาต่อขั้นสูงขึ้น
2. นักเรียนต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาและความสามารถทางคณิตศาสตร์
3. นักเรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์และแก้ปัญหา
4. นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการแสวงหาความรู้ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน
5. นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติงานและสามารถให้เทคโนโลยีในการดำรงชีวิต

6. นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจระบบประชาธิปไตย สามารถปฏิบัติตามระเบียบ/ข้อตกลงของคนส่วนใหญ่ได้
7. นักเรียนสามารถดำรงชีวิตประจำวันร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขตามวิถีประชาธิปไตย
8. นักเรียนมีความภูมิใจในความเป็นไทย มีจิตสำนึก รู้และตระหนักในหน้าที่ ความรับผิดชอบของตนเอง
9. นักเรียนมีสุขภาพและสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐานและปลอดภัยเสพติด การพนัน สื่อบลามก รวมทั้งการทะเลาะวิวาท
10. นักเรียนมีความรัก ชื่นชมต่อศิลปวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมพร้อมที่จะอนุรักษ์”

(วิเคราะห์เอกสารธรรมนุญโรงเรียน, 21 ม.ค. 45)

สภาพทั่วไปของครู

โรงเรียนมีอัตราบุคลากรประเภทต่างๆ คือ ผู้บริหาร 1 คน ผู้ช่วยผู้บริหาร 1 คน ครู 32 คน และนักการภารโรง 2 คน สามารถจำแนกตามประเภท เพศ และวุฒิได้ ดังนี้

ตารางที่ 8 จำนวนบุคลากรในโรงเรียน จำแนกตามประเภท เพศและวุฒิของโรงเรียน A

รายการ	ชาย	หญิง	ไม่มีวุฒิทาง การศึกษา	มีวุฒิทางการศึกษา					รวมทั้งสิ้น
				ต่ำกว่าปริญญา		ปริญญาขึ้นไป			
				ต่ำกว่า อนุปริญญา	อนุปริญญา	ตรี	โท	เอก	
ผู้บริหาร	1	-	-	-	-	1	-	-	1
ผู้ช่วย ผู้บริหาร	1	-	-	-	-	1	-	-	1
อาจารย์ 2	5	27	-	-	3	28	1	-	32
รวม	7	27	-	-	3	28	1	-	34
นักการ/ ภารโรง	2	-	2	-	-	-	-	-	2

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สภาพของโรงเรียน A มีอัตราส่วน นักเรียน ต่อ ครู เท่ากับ 20 : 1 นั่นคือ ครู 1 คน จะต้องดูแลนักเรียน 20 คน

ผู้บริหาร

ผู้บริหารคนปัจจุบันเป็นชายอายุ 42 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการบริหารการศึกษา มีความเป็นกันเองกับเพื่อนครู และนักเรียน ลักษณะการทำงานเป็นประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของครู มีการแบ่งงานอย่างเป็นระบบ สนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครูในโรงเรียน มีการเข้าพูดคุยซักถามและเยี่ยมห้องเรียนเสมอ และผู้บริหารได้ร่วมกับคณะครูและชุมชนในการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน และแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน เข้ากับชุมชนได้ดี

“ผอ. จะสนับสนุนให้ครูแต่ละคนทำงาน ใครอยากทำอะไรทำ ไม่ต้องรอคำสั่ง หรือถ้าใครอยากได้งบประมาณบอกมา ทำให้ได้ ผอ. จะทำให้”

(สัมภาษณ์ครูพลศึกษา, 21 ม.ค. 45)

“ผอ. เขาจะใจดีกับเด็กมาก เด็กจะกล้าเข้าหา บางครั้งครูว่าเด็ก เด็กมันไปฟ้อง ผอ. เลยนะ ผอ. ก็ จะเข้าข้างเด็ก”

(สัมภาษณ์ครูนาฏศิลป์, 22 ม.ค. 45)

“ผมอยากทำให้โรงเรียนเหมือนบ้าน ให้เด็กเขากล้าเข้ามาในห้องเรา มานั่งๆ นอนๆ เล่น เขียนงาน มันให้ความรู้สึกเหมือนอยู่บ้าน แล้วเด็กก็จะกล้าเข้าหาครู ถ้าเด็กกล้าเข้าหา เราจะรู้ปัญหาของเด็ก”

(สัมภาษณ์ผู้บริหาร, 29 ม.ค. 45)

“ผู้บริหารดี เข้าได้กับทุกคน ไม่หยิ่ง”

(สัมภาษณ์ผู้ปกครอง, 30 ม.ค. 45)

ครูผู้สอน

ครูผู้สอนมีทั้งหมด 32 คน ชาย 5 คน หญิง 27 คน อายุเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 40-50 ปี จากสภาพการสังเกตและสัมภาษณ์พบว่า โดยภาพรวม ครูจะมีความสัมพันธ์และสนิทสนมกันเฉพาะกลุ่มที่สอนอยู่ในอาคารเรียนเดียวกัน และครูระดับชั้นประถมศึกษาจะพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างครูระดับชั้นด้วยกัน ส่วนครูระดับมัธยมศึกษาจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างครูระดับมัธยมศึกษา แต่ครูทุกคนจะอยู่ร่วมกันด้วยความรักใคร่สามัคคี

“พี่จะสอนประถมเมื่อก่อน พี่ก็เลยไม่รู้เรื่องของมัธยม คือเมื่อก่อนประถมจะสอนแบบห้องใครห้องมัน พี่จะสอน ป.2 มันอยู่คนละอาคาร ก็จะไม่มีความคุยกัน”

(สัมภาษณ์ผู้บริหาร, 29 ม.ค. 45)

“ครูที่โรงเรียนจะสัมพันธ์กันดี เอื้อเฟื้อ”

(สัมภาษณ์ผู้บริหาร, 29 ม.ค. 45)

“มีความรู้สึกนับถือครูทุกคน ครูเขาเป็นคนดี อัจฉริยะดี”

(สัมภาษณ์ผู้ปกครอง, 30 ม.ค. 45)

“ครูที่นี่ดี ความสัมพันธ์ดี รักกันดี สนุกสนานแฮฮา”

(สัมภาษณ์ครูประจำชั้นป.5/2, 23 ม.ค. 45)

ในช่วงพักกลางวันครูจะผลัดกันมารับประทานอาหาร เนื่องจากโรงอาหารมีขนาดเล็กและปริมาณของนักเรียนมีมาก ครูจะมีการพูดคุย แลกเปลี่ยนกันในเรื่องของการเรียนการสอน และพฤติกรรมนักเรียน

“ให้เด็กทำโครงการแล้ว แต่ยังไม่รู้ว่าจะให้เขียนรูปแบบรายงานแบบไหน เอาตัวอย่างของที่ สปอ. ให้มาดูแล้ว เอาของที่อื่นมาดูด้วยว่าจะดัดแปลงเอามาทำเป็นแผ่นพับ”

(สัมภาษณ์ครูประจำชั้นป.5/2, 23 ม.ค. 45)

“วันนี้เด็กห้องเธอ พิสิทธิ์ทำไมไม่มาโรงเรียนล่ะ หายไปหลายวันแล้วนะเนี่ย ไม่รู้เป็นอะไรหรือเปล่า”

(สัมภาษณ์ครูประจำชั้นป.6/1, 30 ม.ค. 45)

“วันศุกร์ว่าจะพาเด็กไปเขาดิน ไปกับห้องพี่เลิศลักษณ์ แต่ยังไม่ได้ออ ผอ. เลย เดี่ยวว่าจะทำโครงการ เสนอ”

(สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2, 22 ม.ค. 45)

การพัฒนาครู

การพัฒนาครูและบุคลากรภายในโรงเรียนให้มีความรู้ มีทักษะในการทำการสอนตามแนวปฏิรูป การศึกษาและสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งการวิจัยในโรงเรียนทางโรงเรียนได้ มีการดำเนินการที่หลากหลาย เพื่อให้ครูได้เพิ่มพูนความรู้ของตนเองและพัฒนาตนเอง ซึ่งกิจกรรมการพัฒนา ครูสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. การส่งครูไปอบรม ซึ่งครูในโรงเรียนส่วนใหญ่จะเข้ารับการอบรมที่จัดโดยสำนักงานการ ประถมศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา

“การพัฒนาให้ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนก็จะส่งครูไปอบรม บางครั้งผู้บริหารเป็นวิทยากรอบรม ให้ครูทั้งอำเภอ คือเราจะเน้นการวิจัยหน้าเดียว เป็นการวิจัยง่ายๆให้ครูทำ แล้วสรุปประเมินผลออกมา แล้วก็ ส่งผลงานไปจัดนิทรรศการวันงานประถมศึกษา”

(สัมภาษณ์ผู้บริหาร, 29 ม.ค. 45)

“ถ้าอบรม ก็อบรมกับทางจังหวัด แต่มันก็เป็นแค่การนั่งเฉยๆไม่ค่อยรู้เรื่อง มันต้องเป็นแบบการ อบรมเชิงปฏิบัติการนะถึงจะดี”

(สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1, 24 ม.ค. 45)

“ครูจะช่วยเหลือกันด้านการวิจัย ก็คือว่า ใครที่ไปอบรมมากก็จะนำมาเผยแพร่ ไปอบรมมาแล้วต้องมา เขียนสรุปเป็นรายงานเข้าที่ประชุม แล้วก็นำมาเสนอให้ครูคนอื่น ๆ ที่ไม่ได้ไปอบรมฟัง”

(สัมภาษณ์ครูพลศึกษา, 30 ม.ค. 45)

2. การศึกษาด้วยตนเอง โดยศึกษาจากผู้รู้ หรือผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยในชั้นเรียนในห้องเรียน ศึกษาจากวิทยุทัศน์เอกสารหรือหนังสือต่างๆ

“ผมจะสนับสนุนนะเรื่องให้ครูทำวิจัย จะเอาตัวอย่างมาให้ดูบ้าง นิเทศเป็นการส่วนตัว รายบุคคล เกี่ยวกับเรื่องของการวิจัยในชั้นเรียน จะเน้นให้เกิดการเขียนและบันทึกงานของตนเองก่อน ว่ามีปัญหาอะไร เราแก้อย่างไร แล้วได้ผลเป็นอย่างไร”

(สัมภาษณ์ผู้บริหาร, 29 ม.ค. 45)

“ครูส่วนใหญ่จะศึกษากันเองเรื่องของการวิจัย บางทีขอแบบมาจากที่อื่น แล้วเราก็อัดตัวอย่างเขา บางทีมีตำรามาขายก็ซื้อตามที่เขาเอามาแสดงนิทรรศการในงานต่างๆ”

(สัมภาษณ์ครูพลศึกษา, 30 ม.ค. 45)

“ตอนที่ต้องทำงานวิจัยส่ง ก็ไปปรึกษาศึกษานิเทศก์ที่รู้จักกัน เขาจบโทมา เขาเก่ง เขาก็แนะนำให้เราได้ เอาตัวอย่างจากเขามาดูบ้างแล้วก็ปรับให้เข้ากับวิชาของเรา”

(สัมภาษณ์ครูประจำชั้นป.3/2, 29ม.ค. 45)

3. การประชุมครู ทางโรงเรียนได้มีการจัดประชุมครูเดือนละ 1 ครั้ง และบางครั้งอาจมีประชุมเร่งด่วนในกรณีที่มีกิจกรรมต่างๆเข้ามาแทรก

4. การมาศึกษาดูงานของที่อื่น โรงเรียนนี้จะมีผู้มาเยี่ยมชมการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียนบ่อยมาก โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนวิชาเฉพาะของครูที่ได้รับรางวัล Teacher awards ได้แก่ ครูภาษาอังกฤษ และครูนาฏศิลป์ ซึ่งครูก็ได้นำเสนอและจัดแสดงผลงานของนักเรียนให้ชม โดยจะจัดเป็นห้องนิทรรศการ

“ที่โรงเรียนนี้จะมีคนมาดูงานบ่อย สปอ.เขาจะแนะนำให้มาดูที่โรงเรียนเรา เขาก็มาที่เราที่ต้องมาจัดแสดงผลงานเด็กให้เขาดู แต่ในเรื่องของการสอนเราก็อสอนตามปกติ ก็มีผลดีเหมือนกันคือเราต้องพัฒนางานตลอด และได้ฟังเสียงสะท้อนผลงานของเด็กเราด้วย”

(สัมภาษณ์ครูนาฏศิลป์, 21 ม.ค. 45)

สภาพปัจจุบันของการทำวิจัยในชั้นเรียน

ขณะนี้ครูทุกคนในโรงเรียนได้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนแล้วคนละ 1 เรื่อง เนื่องจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา กำหนดให้ครูทุกคน ทุกโรงเรียนในอำเภอพระนครศรีอยุธยา ต้องทำงานวิจัยในชั้นเรียนส่ง คนละ 1 เรื่อง เมื่อครูทำวิจัยในชั้นเรียนส่งไปแล้วจะมีคณะกรรมการซึ่งได้มาจากการแต่งตั้งจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา เป็นผู้ตรวจและประเมินคุณภาพของงานวิจัย โดยให้คะแนนเป็นเกรด A B และ C โดยผลงานใดที่ได้รับเกรด ครูท่านนั้นก็จะได้รับประกาศนียบัตรแสดงถึงความร่วมมือในการส่งผลงานครั้งนี้

จากการที่ครูทุกคนในโรงเรียนได้ทำวิจัยในชั้นเรียนไปแล้วนั้น ทำให้สามารถจำแนกครูออกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนแล้ว มีความต้องการที่จะทำวิจัยในชั้นเรียนเรื่องต่อไป เนื่องจากครูเริ่มมีความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนหลังจากที่ได้ลงมือปฏิบัติ และเห็นว่าการวิจัยในชั้นเรียนนั้นมีประโยชน์

“จริงๆก็คิดว่ามันมีประโยชน์ ถ้าเราเอามาใช้จริงๆ มันก็มีประโยชน์ ก็ได้กับตัวเองด้วย ไม่คิดจะเลิกทำ คิดจะทำชิ้นต่อไป แต่ก็คงเป็นวิจัยชิ้นเล็กๆ แบบวิจัยหน้าเดียว”

(สัมภาษณ์ครูนาฏศิลป์, 21 ม.ค. 45)

“ตอนนี้มีความเข้าใจเรื่องของการวิจัยในชั้นเรียนพอสมควร ทำไปแล้ว 1 เรื่อง แต่อยากทำอีกหลายเรื่อง แต่ยังไม่กล้าทำ มีหลายเรื่องเลยที่กำลังคิด”

(สัมภาษณ์ภรรยาที่ 1, 24 ม.ค. 45)

“เรื่องต่อไปอยากทำเกี่ยวกับปัญหาของเด็ก ช่วยเหลือเด็กในปัญหาที่บ้านของเขา ในครอบครัว แต่ยังไม่รู้ว่าจะทำได้หรือเปล่า แต่ก็คิดว่าจะลองทำ”

(สัมภาษณ์ภรรยาที่ 3, 29 ม.ค. 45)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนแล้ว แต่ยังไม่พร้อมที่จะทำวิจัยในชั้นเรียนเรื่องต่อไป เนื่องจากยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน และไม่มีเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียน

“ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน คือครูยังไม่อยากทำวิจัย เพราะว่ายังมีความรู้ไม่เพียงพอ และผู้บริหารยังไม่บังคับให้ทำ ครูก็เลยไม่ทำ แล้วภาระงานเขาเยอะด้วย เขาก็ไม่อยากทำวิจัยอีก”

(สัมภาษณ์ผู้บริหาร, 29 ม.ค. 45)

“เรายังเป็นครูรุ่นเก่าอยู่ ซึ่งการจะให้ปฏิรูปเราอมรับ แต่ถามว่าแล้วเราทำได้มั้ย เรายังไม่เข้าใจแล้วยังทำไม่ได้”

(สัมภาษณ์ครูประจำชั้นป.1, 31 ม.ค. 45)

“ทำวิจัยเขาให้ทำก็ทำ แต่ว่ายังไม่ค่อยเข้าใจเท่าไร คือเราเขียนไม่เป็น ถ้าถามว่ารู้จักเด็กมั๊ย รู้จักเรามากได้ว่าคนไหนเป็นอย่างไร แต่ไม่ได้บันทึกไว้ ไม่มีเวลาทำด้วย”

(สัมภาษณ์ครูประจำชั้นป. 4/1, 1 ก.พ. 45)

ตารางที่ 9 ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน A

ครูผู้จัดทำ	หัวข้อหรือประเด็นวิจัย
ครูระดับชั้นอนุบาล 1 - 2	<ul style="list-style-type: none"> - การไม่ยอมมาโรงเรียนของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 - พัฒนาลักษณะนิสัยในการทำงาน อนุบาล 1/1 - พัฒนาพฤติกรรมมารยาทอาหารให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการ - ปัญหา นักเรียนไม่สนใจการเขียน ชั้นอนุบาล 2/2

ตารางที่ 9 (ต่อ) ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน A

ครูผู้จัดทำ	หัวข้อหรือประเด็นวิจัย
ครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6	<ul style="list-style-type: none"> - เด็กการศึกษาพิเศษชั้นป.1/1 - ส่งเสริมสุขภาพการป้องกันฟันผุ ป.1/2 - การรักษาความสะอาดมือ เล็บ - การเขียนเล่าเรื่อง - พัฒนากิจกรรมการร้องเพลงไทยเดิมไม่ถูกต้อง ชั้นป.4/2 - พัฒนาการฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ชั้นป.4/1 - ปัญหานักเรียนอ่านคำควบกล้ำไม่ถูกต้อง ชั้นป.4/2 - ผลการฝึกทักษะวาดภาพระบายสี ป.4
ครูระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาทักษะการอ่าน เขียน สะกดคำด้วยมาตราสะกดแม่กน ม.1 - เพลงพื้นเมืองกับเด็กไทยในยุคปัจจุบัน ม.1/1 - ผลการทดลองใช้ใบงานฝึกทักษะการหาคำตอบของสมการชั้นม.1 - ผลการทดลองใช้กิจกรรมฝึกทักษะการบวกลบเศษส่วนม.2 - ผลการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนชั้นม.2 - การพัฒนาความเร็วในการวิ่งระยะสั้น ชั้นม.2 - การไม่ชอบเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ชั้นม.2 - การค้นหาปัญหาและหาวิธีการแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียนวิชาช่างไฟฟ้า ม.2 - ผลการใช้บัตรคำต่อการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ม.3 - การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความวิชาสังคมศึกษา (ประวัติศาสตร์ไทย) ชั้นม.3/1

จากตารางที่ 9 จะเห็นได้ว่าครูส่วนใหญ่ทำวิจัยในชั้นเรียนในรูปแบบของการสร้างนวัตกรรม และหาวิธีสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้เพราะครูส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเรื่องรูปแบบการทำวิจัยในชั้นเรียนมาจากที่เดียวกัน คือ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา ซึ่งนำเสนอบทเรียนสำเร็จรูป การฝึกอบรมครูโดยการศึกษาเรียนรู้ด้วยเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยมีขั้นตอนของการทำวิจัยในชั้นเรียน 12 ขั้นตอน คือ

ก้าวที่ 1 ระบุปัญหา	ก้าวที่ 7 วางแผนการใช้นวัตกรรม
ก้าวที่ 2 ศึกษาอาการ	ก้าวที่ 8 ใส่ใจประมวผล
ก้าวที่ 3 ผสมผสานวิธี	ก้าวที่ 9 ค้นหาความสำเร็จ
ก้าวที่ 4 มีกระบวนการพัฒนา	ก้าวที่ 10 เบ็ดเสร็จเขียนเค้าโครง
ก้าวที่ 5 สรรหานวัตกรรม	ก้าวที่ 11 โยงสรุปรายงาน
ก้าวที่ 6 จัดทำโครงสร้างนวัตกรรม	ก้าวที่ 12 สานต่อการพัฒนา

โรงเรียน B

สภาพทั่วไปของชุมชน

โรงเรียน B (นามสมมติ) ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของกรุงเทพฯ มีพื้นที่ราบลุ่มตามแนวลำน้ำท่าจีน ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปทางทิศเหนือเป็นที่ราบ มีภูเขาบ้างเป็นบางตอนในท้องที่อำเภอเดิมบางนางบวชและอู่ทอง แต่เป็นภูเขาเล็กๆ ส่วนตอนใต้เป็นที่ราบลุ่ม ทางทิศตะวันตกและทิศเหนือ มีป่าและภูเขามากในอำเภอด่านช้าง มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดอุทัยธานีและจังหวัดชัยนาท ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดนครปฐม ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดกาญจนบุรี

การปกครองแบ่งออกเป็น 10 อำเภอ 110 ตำบล 909 หมู่บ้าน 2 เทศบาล และ 19 สุขาภิบาล สำหรับอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมือง รองลงมา คือ อำเภออู่ทอง และอำเภอสองพี่น้อง สำหรับอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด คือ อำเภอศรีประจันต์ รองลงมา คือ อำเภอเมือง อำเภออู่ทอง อำเภอดอนเจดีย์ อำเภอบางปลาม้า อำเภอสามชุก อำเภอสองพี่น้อง และอำเภอเดิมบางนางบวช

การจัดองค์กรราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีหน่วยราชการที่อยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด คือ ส่วนราชการต่างๆในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ส่วนราชการในระดับจังหวัดเป็นหน่วยงาน 2 ลักษณะ คือ หน่วยราชการบริหารส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด และหน่วยราชการบริหารส่วนกลางในจังหวัด การจัดองค์กรราชการบริหารส่วนท้องถิ่นมี 4 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล นโยบายหรือหลักการในการพัฒนาจังหวัด มุ่งเน้นการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การอนุรักษ์ศิลปและวัฒนธรรมดั้งเดิมของจังหวัด โดยมีคำขวัญประจำจังหวัดว่า “สุพรรณบุรีเมืองยุทธหัตถี วรรณคดีขึ้นชื่อ เลื่องลือพระเครื่อง รุ่งเรืองเกษตรกรรม สูงล้ำประวัติศาสตร์ แหล่งปราชญ์ศิลปิน ภาษาถิ่นชวนฟัง”

ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 99.32 อิสลาม ร้อยละ .05 คริสต์ ร้อยละ .15 และศาสนาอื่นๆ ร้อยละ .48

จังหวัดสุพรรณบุรี มีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และการละเล่นพื้นเมืองที่สำคัญที่นิยมปฏิบัติสืบทอดกันแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน คือ งานหึ่งกระจาด งานรัฐพิธีถวายสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์ดอนเจดีย์ งานทำบุญกฐิน และงานบุญข้าวจี ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีทำบุญตักบาตรเทโว ประเพณีแข่งเรือยาว ประเพณีพิธีเสนาเฮือน พิธีปากดง พิธีไหว้พระแช่ ประเพณีแต่งงานของไทยโซ่ง ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชาวกระเหรี่ยง ประเพณีบายศรีสู่ขวัญของชาวละว้า และประเพณีเข้าสู่หอ

สภาพเศรษฐกิจของจังหวัดสุพรรณบุรี รายได้ส่วนใหญ่ของประชากรขึ้นอยู่กับสาขาเกษตรกรรมมากที่สุด รองลงมาเป็นสาขาค้าส่ง และค้าปลีก และสาขาบริการ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดที่มีการเพาะปลูกมาก 3 ชนิด ได้แก่ อ้อย ข้าวนาปีและนาปลั่ง

สำหรับชุมชนที่อยู่รอบๆโรงเรียน B นั้น เป็นชุมชนเมืองขนาดใหญ่ซึ่งอยู่ในตัวจังหวัด ผู้คนในชุมชนมีฐานะปานกลางไปจนถึงฐานะยากจน อาชีพส่วนใหญ่คือ ค้าขาย การเดินทางติดต่อกับสถานที่ต่างๆมีความ

สะดวกสบาย เนื่องจากมีรั้วรับจ้างหลายชนิดผ่าน ในชุมชนมีวัดที่มีชื่อเสียง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว และเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน สังคมในชุมชนเป็นสังคมที่มีน้ำใจ ช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี

สภาพทั่วไปของโรงเรียน

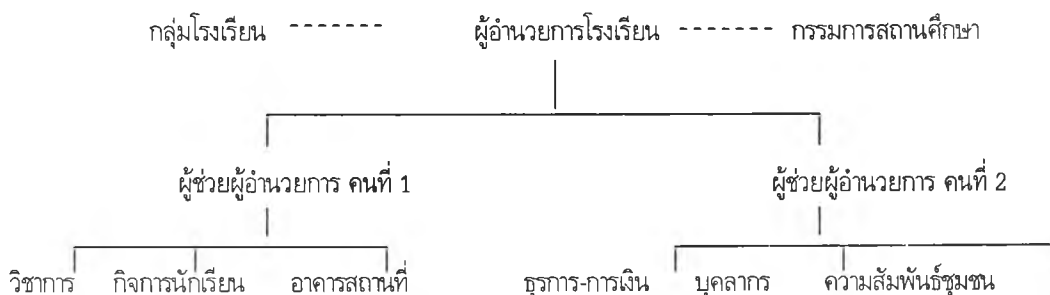
โรงเรียน B เป็นโรงเรียนขนาดกลาง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง บริเวณโรงเรียนมีพื้นที่ตั้งอยู่ในบริเวณของวัด ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 25 ไร่ และส่วนของโรงเรียนมีพื้นที่ 4 ไร่ 48 ตารางวา เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง ระยะห่างจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ประมาณ 50 เมตร การเดินทางติดต่อระหว่างโรงเรียนและสถานที่ราชการอื่นๆในอำเภอมีความสะดวกสบาย เนื่องจากมีรั้วรับจ้างและอยู่ใกล้สถานที่ต่างๆมากมาย เช่น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานประถมศึกษาอำเภอ สถานีตำรวจ โรงพยาบาล เป็นต้น อาณาเขตของโรงเรียนทิศเหนือซึ่งเป็นด้านหน้าของโรงเรียน อยู่ติดกับถนนมาลัยแมน ทิศใต้ ติดกับคลองเล็กๆ ทิศตะวันออก ติดกับร้านค้าและบ้านเรือนประชาชน และทิศตะวันตก ติดกับวัดซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรี

ภายในบริเวณโรงเรียนส่วนหน้าเป็นสนามฟุตบอล มีอาคารเรียนทั้งหมด 3 หลัง มีลักษณะเป็นอาคารคอนกรีต จำนวน 3 ชั้น จำนวนห้องเรียนทั้งหมด 18 ห้องเรียน เป็นห้องเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 และมีห้องพิเศษ จำนวน 7 ห้อง คือ ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องเรียนสีเขียว ห้องดนตรี และห้องจริยศึกษา

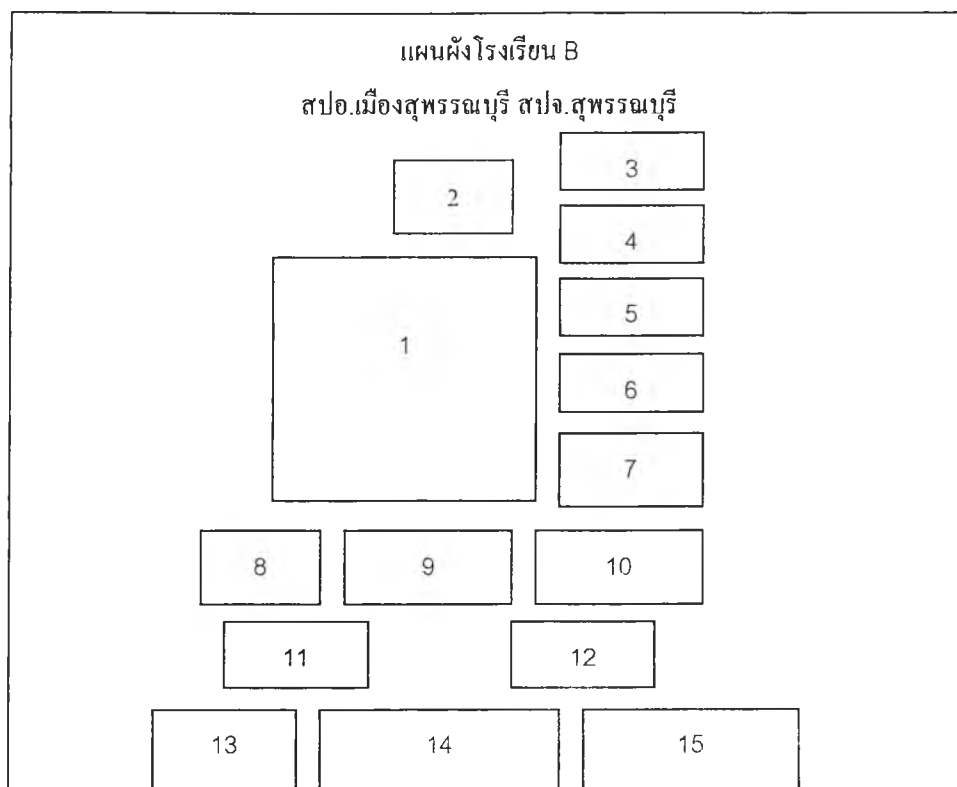
โรงเรียน B จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นละ 2 ห้องเรียน รวม 18 ห้องเรียน จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)

โครงสร้างการบริหารโรงเรียน

โรงเรียน B ดำเนินการบริหารงาน โดยแบ่งงานออกเป็น 6 ฝ่าย มีหัวหน้างานเป็นผู้รับผิดชอบ คือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ 2 คน ซึ่งจะรับผิดชอบงานกันคนละฝ่าย แสดงได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 7 โครงสร้างการบริหารโรงเรียน B

หมายเหตุ : 1. สนามฟุตบอล 2. สพอ.เมือง 3. สปรจ.สุพรรณบุรี 4. สปรจ.สุพรรณบุรี 5. อาคารเอนกประสงค์ 6. อาคารเอนกประสงค์ 7. สนามบาส 8. อาคาร สปรช. 2/28 (อาคารเรียนหลังที่ 1) 9. อาคาร สปรช. 2/28 (อาคารเรียนหลังที่ 2) 10. อาคาร สปรช. 2/28 (อาคารเรียนหลังที่ 3) 11. อาคาร 008 12. โรงอาหาร 13. สระน้ำ 14. สวนป่า 15. สระน้ำ

แผนภาพที่ 8 แผนผังโรงเรียน B

งานในแต่ละฝ่าย โรงเรียนได้จัดทำเป็นโครงการต่างๆขึ้นมาเพื่อพัฒนางานและการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม โดยให้ครูทุกคนในแต่ละฝ่ายเป็นผู้รับผิดชอบโครงการอย่างน้อยคนละ 1 โครงการ ซึ่งการจัดสรรงานให้ครูแต่ละคนนั้น ผู้บริหารจะเป็นผู้แบ่งงานให้ครูทุกคนรับผิดชอบ โดยจะดูจากผลงาน ความสามารถ ความถนัด และความสมัครใจของครูแต่ละคน ซึ่งโครงการต่างๆของโรงเรียนมีดังนี้

โครงการ พ.ศ. 2544

วิชาการ	กิจการนักเรียน	อาคารสถานที่
- ภาษาอังกฤษ	- รดรงค์ต่อต้านยาเสพติด	- ปรับปรุงห้องธุรการ
- นิเทศการวิชาการ	- อนุบาลประสานใจ	- ปรับปรุงห้องพยาบาล
- ห้องสูตตรคุณ 5 นาที	- คินสะอาดปราศจากโรคภัย	- ปรับปรุงห้องสมุด
- พัฒนานิเทศศาสตร์ศึกษาของ พรบ.	- สัปดาห์ละ 5 นาที มารยาทดีถ้วนหน้า	- ห้องประชุม ห้องแสดงผลงาน
- เรียนรู้โครงการจากห้องเรียนสีเขียว	- ส่งเสริมประชาธิปไตยในห้องเรียน	ของนักเรียนและครู

โครงการ พ.ศ. 2544 (ต่อ)

<u>วิชาการ (ต่อ)</u>	<u>กิจการนักเรียน (ต่อ)</u>	<u>อาคารสถานที่ (ต่อ)</u>
- กพอ. พัฒนาศิลปะ	- เคารพผู้อื่น	- ห้องเรียนมาตรฐาน
- ยอดนักอ่าน	- วันอำลาสถาบัน	- ห้องผู้บริหารครบวงจร
- พัฒนาการสอนระดับอนุบาล	- ลูกทุ่งเยาวชนคนสุพรรณ	- อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ปรับปรุงห้องวิชาการ	- ปลูกฝังวินัยให้ตรงเวลา	- ปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา
- ลายมือสวย	- ปรับปรุงห้องสหกรณ์	- ปรับปรุงสนามฟุตบอล
- อ่านคล่องเขียนคล่อง	- ปฏิบัติตามระเบียบและ	- อาคารสวยด้วยไม้ดอก
- ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ข้อบังคับของโรงเรียน	- สิ่งแวดล้อมสวยด้วยถนน
	- โรงอาหารสวยด้วยมือเรา	คอนกรีต
	- โรงเรียนสะอาดปราศจากขยะ	
	- อยู่ค่ายพักแรมลูกเสือ – ยุวกาชาด	
<u>ธุรการการเงิน</u>	<u>บุคลากร</u>	<u>ความสัมพันธ์ชุมชน</u>
- สารบรรณเป็นระบบ	- ขวัญและกำลังใจ	- เยี่ยมบ้าน
- ซ่อมแซมครุภัณฑ์	- ศึกษาดูงาน	- คณะกรรมการสถานศึกษาช่วยพัฒนา
- ปรับปรุงงานธุรการ	- อบรมสัมมนาเพิ่มคุณค่าครูมืออาชีพ	โรงเรียน
		- การใช้ทรัพยากรชุมชน
		- ชุมชนร่วมในพัฒนาโรงเรียน
		- ประชาสัมพันธ์โรงเรียน
		- คอมพิวเตอร์จากชุมชน

“โครงการภาษาศิลป์เกิดขึ้นมาจากความต้องการของพี่ที่จะสนับสนุนเด็กที่มีความสามารถ ให้เขาพัฒนาในสิ่งที่เขามีอยู่ให้เต็มศักยภาพ แล้วตัวเราเองดูตัวเราด้วยว่า ตัวพี่ก็พอที่จะส่งเสริมเด็กทรงนี้ได้ พี่ก็เลยจัดตั้งขึ้นมา ซึ่งโดยปกติแล้วโรงเรียนต่างๆเนี่ย ไม่ใช่เฉพาะโรงเรียนพี่หรอกนะ โรงเรียนใครก็แล้วแต่ พอสิ้นปีการศึกษา ครูแต่ละคนเขาจะต้องจัดตั้งโครงการขึ้นมา ใครจะทำโครงการอะไรก็ว่าไป อันนี้เราก็เลือกโครงการที่เราถนัด เราคิดว่าเราทำได้ แล้วเราก็มองเห็นแล้วว่า เด็กเรามีศักยภาพที่จะส่งเสริมเขาได้ ก็เลยจัดตั้งโครงการนี้ขึ้นมา ส่วนคนอื่นจะเป็นโครงการสหกรณ์ โครงการวันอำลาสถาบัน อะไรอย่างนี้ ของพี่นี่ก็โครงการนี้พี่ทำได้”

(สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2, 25 ก.พ. 45)

“มันเป็นธรรมชาติของโรงเรียน มันจะต้องมีงาน อย่างของพี่เป็นวิชาการด้วย ก็จะช่วยเหลือดูแล มีหัวหน้าวิชาการที่เป็นผู้ช่วย ก็ช่วยกัน แล้วอาคารสถานที่ด้วย มีอะไรยังไง เดี่ยวจะมีใครมาประชุม เราก็ต้องคอยดูแล มันต้องช่วยกันตลอดเป็นระบบเหมือนบ้าน”

(สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2, 25 ธ.ค. 44)

แผนการดำเนินงานของโรงเรียน

โรงเรียน B มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยจำแนกออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และด้านระบบบริหารและการจัดการ จากการวิเคราะห์เอกสารธรรมนูญของโรงเรียนพบว่า นโยบายในแต่ละด้านนั้นส่วนใหญ่มุ่งเน้นให้ผลผลิตเกิดขึ้นแก่นักเรียน ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยความสุข และพัฒนาศักยภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

1. เป้าหมายด้านอาคารสถานที่

ตารางที่ 10 แผนการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียน B

นโยบาย	แนวปฏิบัติ	ผลผลิต
๑.ส่งเสริมพัฒนาห้องตามอาคารเรียน อาคารประกอบ ให้เพียงพอ และเหมาะสมต่อการเรียนการสอนของงบประมาณสร้างอาคารแบบ ส.ป.ช.๒/๒๕จำนวน ๑๕ห้องเรียน	- จัดสร้าง จัดทำ บำรุงรักษาตามอาคารเรียน อาคารประกอบ โรงอาหาร โรงฝึกงาน ห้องสนับสนุน การเรียนให้เหมาะสมอยู่ในสภาพดี เป็นระบบระเบียบ สวยงาม พร้อมทั้งจะให้บริการแก่นักเรียน และครูอาจารย์	- โรงเรียนมีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ในการใช้จัดกิจกรรมการเรียน การสอน เพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษา - นักเรียนมีสถานที่ศึกษาค้นคว้าอย่างพอเพียง
๒.ส่งเสริมพัฒนาห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาให้เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และค้นคว้า	- ปรับปรุงห้องสมุดให้มีความพร้อมในด้านตำรา วัสดุ อุปกรณ์ และการให้บริการ การศึกษาค้นคว้า - ปรับปรุงห้องโสตทัศนศึกษาให้มีสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษามากยิ่งขึ้น - ปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่างๆ - จัดการทิวทัศน์ ภูมิทัศน์ เพื่อการศึกษา	- นักเรียนสนใจการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เกิดการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง
๓.ส่งเสริม ปรับปรุงห้องปฏิบัติการสื่อเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน	- อุปกรณ์ Sound Lab - คอมพิวเตอร์ และ CD-ROM - จัดทำศาลาที่พักของผู้ปกครอง	- นักเรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ทันเหตุการณ์ มีประสบการณ์การเรียน และสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง
๔.ส่งเสริมปรับปรุง ด้านภูมิทัศน์ และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน	- จัดทำสวนหย่อมและปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ยืนต้น - จัดทำสวนวิทยาศาสตร์	- โรงเรียนมีบรรยากาศร่มรื่น นักเรียนอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข

2. เป้าหมายด้านบุคลากร

ตารางที่ 11 แผนการดำเนินงานด้านบุคลากรของโรงเรียน B

นโยบาย	แนวปฏิบัติ	ผลผลิต
๑. ส่งเสริมให้ครูอาจารย์มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน	- ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้เข้ารับ การอบรม - จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู อาจารย์ โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และ วิทยาการใหม่ๆ	- ครู อาจารย์ มีความรู้ ความสามารถมีทักษะ ด้านการเรียนการสอน
๒. สนับสนุนครู อาจารย์ จัดทำผลงานทางวิชาการ	- ส่งเสริมการใช้แผนการสอนที่เน้น นักเรียนเป็นศูนย์กลาง	- ครู อาจารย์ มีความมั่นใจในการสอน และ ส่งผลงาน เพื่อเลื่อนตำแหน่ง ทางวิชาการ เพื่อความก้าวหน้า
๓. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการ และสร้าง ความภาคภูมิใจในวิชาชีพ	- ส่งเสริมการบันทึกผลการสอน - จัดให้ครู อาจารย์ พัฒนารูปแบบการ ทำงาน - จัดสวัสดิการแก่ ครู อาจารย์ ลูกจ้างประจำนักเรียน	- บุคลากรมีความมั่นคง มั่นใจ ในวิชาชีพ พร้อมทั้งจะปฏิบัติหน้าที่เพื่อการศึกษา

3. เป้าหมายด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

ตารางที่ 12 แผนการดำเนินงานด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียน B

นโยบาย	แนวปฏิบัติ	ผลผลิต
๑. ส่งเสริมการเรียนการสอน โดยเน้น นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียน	- จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จุดประสงค์ความ มุ่งหมายของบทเรียน และให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุดโดยมีครูเป็นผู้ ชี้แนวทางและอำนวยความสะดวก - จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่ม ประสพการณ์ เน้นกลุ่มทักษะ ส.ป.ช.	- นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองมี ความสุขในการเรียน และแสวงหาความรู้ อยู่ เสมอ
๒. ส่งเสริมการพัฒนาการเรียนการสอน	- จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการออกกำลังกาย - จัดกิจกรรมพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ	- นักเรียนได้รับการพัฒนาทางด้านวิชาการ ตามความสามารถทางกายารมณ์ สังคม และกำลังสติปัญญา
๓. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	- อนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนที่ เสริมสร้างประชาธิปไตย และวินัยในตนเอง	

ตารางที่ 12 (ต่อ) แผนการดำเนินงานด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียน B

นโยบาย	แนวปฏิบัติ	ผลผลิต
	- จัดกิจกรรมร่วมกับทางวัดป่าเลไลยก์ วรวิหาร บวชสามเณรหมู่ภาคฤดูร้อน	- นักเรียนมีจิตสำนึกในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย
	- จัดกิจกรรมอบรมธรรมะ โดยพระสงฆ์ และครู	- นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึง ประสงค์
	- จัดกิจกรรมในวัดสำคัญทางศาสนา	

4. เป้าหมายด้านการบริหารและการจัดการ

ตารางที่ 13 แผนการดำเนินงานด้านการบริหารและการจัดการของโรงเรียน B

นโยบาย	แนวปฏิบัติ	ผลผลิต
๑.ปรับปรุงการทำงานทั้ง ๖ งานให้ สอดคล้องและสัมพันธ์กัน	- การวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับงานที่ มอบหมาย	- โรงเรียนมีบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน - โรงเรียนมีมาตรฐานการศึกษา
๒.ส่งเสริมการวางแผน การจัดข้อมูล การนิเทศภายใน	- สร้างระบบการจัดเก็บข้อมูล - กำหนดการนิเทศภายใน	- โรงเรียนมีข้อมูลประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน เข้าใจการจัดการศึกษา
๓.ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา และ ประชาสัมพันธ์โรงเรียน	- ร่วมกับชุมชนในการกำหนดแนวทางการ จัดกิจกรรม เพื่อพัฒนา การศึกษา - มีการประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน	

แนวคิดและวิสัยทัศน์ของผู้บริหารด้านการวิจัย

แนวคิดและทัศนคติของผู้บริหารมีส่วนสำคัญต่อลักษณะของการวิจัยของครูในโรงเรียน ดังนั้นการ
ได้ทราบถึงแนวคิดและทัศนคติของผู้บริหารจะทำให้เข้าใจถึงลักษณะการทำงาน และการทำวิจัยในชั้นเรียนของ
ครูในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

ผู้บริหารโรงเรียนคนปัจจุบัน ย้ายเข้ามาเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน B เมื่อปีพุทธศักราช 2541 เป็นผู้ที่
เอาจริงเอาจังกับการพัฒนาโรงเรียน มีความเป็นผู้นำสูง และเป็นผู้ที่ทำให้โรงเรียนมีการพัฒนาที่ดีขึ้น มี
นโยบายในการบริหารที่ชัดเจน โดยมุ่งเน้นให้เกิดการรวมพลังของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการทำงาน
เป็นหมู่คณะ อันจะนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนแบบยั่งยืน

“...แรงในทุกแรงที่จะพัฒนาโรงเรียนอยู่ที่การบริหารและคณะครูในโรงเรียน...โรงเรียนจะพัฒนาได้ต้อง
พัฒนาบุคลากร รวมพลังบุคลากรให้ได้... บริหารโปร่งใส พัฒนาบุคลากร ทำงานเป็นหมู่คณะ...”

(ผู้บริหารบรรยายแก่คณะศึกษาดูงานจากจังหวัดลำปางและตาก เมื่อวันที่ 1 มี.ค. 45)

“ผู้บริหารคนนี้เพิ่งย้ายเข้ามาก็จริง แต่ท่านเป็นคนเอาจริงเอาจัง เมื่อก่อนครูคนไหนที่ไม่อยากทำงานหนัก จะทำเรื่องขอย้ายมาลงที่โรงเรียนนี้ และก็ทำแบบเข้าซามเย็นซาม แต่พอผู้บริหารคนนี้ย้ายมา ไม่มีครูคนไหนกล้า เพราะรู้ว่าท่านเอาจริง”

(สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2, 25 ธ.ค. 44)

ในด้านของการจัดการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูนั้น ผู้บริหารเน้นให้การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำแผนการสอน โดยให้ครูทุกคนบันทึกผลที่ได้จากการนำแผนการสอนไปใช้ ปัญหาที่พบในขณะสอน และวิธีการที่ครูใช้ในการแก้ไขปัญหา ครูทุกคนจะต้องเขียนแผนการสอนทุกแผนการสอน โดยจะเขียนในรูปแบบใดก็ได้ แต่ในแผนการสอนจะต้องประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1. เนื้อเรื่องหรือเนื้อหาตามหลักสูตร 2. การวิเคราะห์หลักสูตรหรือการวิเคราะห์เนื้อหา 3. รายละเอียดกิจกรรมการเรียนการสอน 4. รายละเอียดกิจกรรมการประเมิน และ 5. บันทึกหลังการสอน ซึ่งในส่วนนี้ครูทุกคนจะต้องเขียนบันทึกอย่างละเอียดเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการนำแผนการสอนแต่ละแผนไปใช้ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการสอน ปัญหาของนักเรียน และแนวทางการแก้ปัญหา ดังนั้นผู้บริหารจึงเห็นว่า หากครูทำบันทึกหลังการสอนอย่างละเอียดแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องทำวิจัยในชั้นเรียนแยกส่วนออกไปจากการทำแผนการสอนก็ได้

“ผู้บริหารเขาจะตรวจแผนการสอนของครูทุกคน และเขาจะเช็คตลอดเวลา แต่ในเรื่องของการทำวิจัยในชั้นเรียน เขาจะไม่บังคับ ใครอยากทำก็ทำ ใครไม่ทำเขาก็ไม่ว่า เพราะเขาบอกว่ามันเป็นการมุ่งเน้นที่ตัวครูมากกว่าตัวเด็ก มันเหมือนกับแพทย์มากกว่า ว่าคนโน้นทำ คนนี้ทำ เราก็คงต้องลูกมาทำ”

(สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 4, 27 ธ.ค. 45)

“ผมจะเน้นการเขียนแผนการสอน ในแผนการสอนจะต้องมีบันทึกหลังสอน เวลาที่ตรวจแผนผมจะไม่ทำเหมือนคนอื่น ที่พอครูเอาแผนมาส่งก็เซ็นตั้งชื่อว่า สมควรให้นำไปสอนได้ อ่านแผนของครูหรือเปล่าก็ไม่รู้ แต่ผมจะให้ครูเอาแผนการสอนที่เขียนมาส่งผมไปลองสอนก่อน สอนแล้วเป็นอย่างไรให้เขียนลงมาในบันทึกหลังการสอน แล้วค่อยเอาแผนนั้นมาส่งผม เวลาที่ผมตรวจแผนการสอนผมจะดู 5 ส่วนคือ 1) เนื้อเรื่องหรือเนื้อหาตามหลักสูตร หรือกำหนดขึ้นเอง เน้นเรื่องของ *concept* ที่เด็กต้องได้ 2) การวิเคราะห์เนื้อหาหรือวิเคราะห์หลักสูตร 3) รายละเอียดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งต้องเขียนให้เห็นถึงกระบวนการต่างๆ และเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใน 1 เรื่องจะต้องสามารถใช้วิธีสอนได้หลายแบบ 4) รายละเอียดกิจกรรมการประเมิน คือ มีใบงาน แบบฝึก ทดสอบก่อน-หลัง และ 5) บันทึกหลังสอน ในส่วนนี้ครูต้องเขียนรายละเอียดลงมาว่าแผนการสอนที่นำไปใช้ได้ผลอย่างไรกับเด็ก ครูจะต้องบันทึกหลังสอนอย่างน้อย 2 แผ่น คือ แผ่นที่ 1 บันทึกเด็กเก่ง และอีกแผ่นหนึ่งเป็นเด็กที่มีปัญหา และวิธีการที่ครูจะพัฒนาเด็กให้ดีขึ้น ตรงนี้ผมว่าถ้าครูทำได้แบบนี้แล้ว เรื่องของการทำวิจัยในชั้นเรียน แยกออกไปต่างหากก็ไม่จำเป็น เพราะนี่ก็เหมือนกับเป็นงานวิจัยย่อยๆแล้ว แก้ปัญหาเด็กได้เหมือนกัน”

(สัมภาษณ์ผู้บริหาร, 26 ธ.ค. 44)

“ถ้าถาม ผอ. พี่นะ แก่ไม่เคยว่าเลย ถ้าทำแผนดีไม่ต้องไปทำวิจัยในชั้นเรียนเลย เพราะแผนคุณคือ วิจัยในชั้นเรียนอยู่แล้ว ท่านจะพูดเสมอ...ผอ. ไม่ได้สนับสนุน ไม่ได้ห้าม ใครทำก็ดี ใครไม่ทำเขาก็ไม่ว่า...”

(สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2, 28 ก.พ. 45)

ผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาได้ร่วมกันทำธรรมนูญโรงเรียน และแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อใช้ในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ชุมชน และนักเรียน โดยจะมีการประชุมวางแผนการดำเนินงานและการปฏิบัติงานในแต่ละปีการศึกษา

ดังนั้นจากการวิเคราะห์เอกสาร และสัมภาษณ์ผู้บริหาร สามารถแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีจุดเน้นหลักที่สำคัญ 2 ประการ คือ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่นักเรียน และการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งการดำเนินงานในจุดเน้นเหล่านี้ ต้องอาศัยกระบวนการวิจัยของครูแทรกอยู่ในทุกแผนงาน

“จุดที่ผมเน้นมีอยู่ 2 อย่าง คือ 1) พัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้นกว่าเดิมในภาพรวมที่ต้องเป็นภาพรวม เพราะว่าเด็กของเรามีศักยภาพที่ไม่เท่ากัน คือ ง่ายๆๆว่าเป็นเด็กอ่อน ถ้าพัฒนาเขาได้โดยภาพรวมให้ได้ตามศักยภาพของเขา ถือว่าน่าพอใจแล้ว 2) พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพราะถ้าสิ่งแวดล้อมดี ครูก็อยากสอน เด็กก็อยากเรียน อย่างตึกปูน 2 หลังนี้ เพิ่งมีตอนผมมาอยู่ แต่ก่อนเป็นเรือนไม้หมด”

(สัมภาษณ์ผู้บริหาร, 26 ธ.ค. 44)

“ผู้บริหารมี power สิ่งที่เขาเห็น คือ ความมุ่งมั่น ตั้งใจจริงที่จะพัฒนาที่นี่ พัฒนาอย่างยั่งยืนด้วย ผอ. ที่ทำจริง สิ่งเกิดจากการปลูกต้นไม้ ท่านปลูกสัต์บรรณ หวังว่าในอนาคตจะให้ร่มเงาแก่เด็ก ทำไม่เอาทำสวนหย่อมสวยงาม...”

(สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2, 28 ก.พ.45)

“โรงเรียน B คาดหวังไว้ว่าโรงเรียนจะต้องมีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ เพื่อรองรับนักเรียนที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดี บริเวณทั่วไปสะอาด ร่มรื่นสวยงามน่าอยู่อาศัย มีวัสดุอุปกรณ์การสอนที่เป็นนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความร่วมมือ และเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีการประสานงานและขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง มีระบบการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อส่งผลให้นักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น”

(วิเคราะห์เอกสารธรรมนูญโรงเรียน, 24 ธ.ค.44)

สภาพทั่วไปของครู

โรงเรียน B มีอัตราบุคลากรประเภทต่างๆ คือ ผู้บริหาร 1 คน ผู้ช่วยบริหาร 1 คน ครู 27 คน และลูกจ้างประจำ 3 คน สามารถจำแนกตามประเภท เพศ และวุฒิ ได้ดังนี้

ตารางที่ 14 จำแนกบุคลากรในโรงเรียนตามประเภท เพศ และวุฒิของโรงเรียน B

รายการ	ชาย	หญิง	ไม่มีวุฒิ ทาง การศึกษา	มีวุฒิทางการศึกษา					รวม ทั้งสิ้น
				ต่ำกว่าปริญญา		ปริญญาขึ้นไป			
				ต่ำกว่า อนุปริญญา	อนุปริญญา	ตรี	โท	เอก	
ผู้บริหาร	1	-	-	-	-	1	-	-	1
ผู้ช่วยบริหาร	1	-	-	-	-	1	-	-	1
อาจารย์ 1	-	2	-	-	-	1	1	-	2
อาจารย์ 2	5	19	-	-	1	21	2	-	24
อาจารย์ 3	1	-	-	-	-	1	-	-	1
รวม	8	21	-	-	1	25	3	-	29
ลูกจ้างประจำ	3	-	3	-	-	-	-	-	3

ครูผู้สอนมีทั้งหมด 27 คน ชาย 6 คน หญิง 21 คน ส่วนใหญ่เป็นคนพื้นถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นกันเองต่อเพื่อนครูด้วยกัน และให้ความช่วยเหลือในการทำงานร่วมกันเป็นอย่างดี เวลาพักรับประทานอาหาร ครูจะต้องทยอยกันมารับประทานอาหาร เนื่องจากโรงอาหารมีขนาดเล็กแต่นักเรียนมีจำนวนมาก ขณะรับประทานอาหารครูจะมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันทางด้านวิชาการ และพฤติกรรมของนักเรียนซึ่งกันและกัน ครูทุกคนจะต้องมีเวรรับผิดชอบในการตักอาหารกลางวันให้แก่นักเรียน และควบคุมให้นักเรียนทำความสะอาดโรงอาหารหลังจากรับประทานอาหารเสร็จแล้ว ครูทุกคนในโรงเรียนมีการแต่งกายที่สุภาพเรียบร้อย และในโรงเรียนจะมีครูต้นแบบ 1 คน ซึ่งจะคอยให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนครู นำเอาสิ่งที่เป็นประโยชน์มาสู่เพื่อนครูในโรงเรียน

จากการสังเกตและสัมภาษณ์ สามารถแบ่งครูในโรงเรียนออกให้เป็นที่ 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนและมีผลงานปรากฏออกมาแล้ว มีจำนวน 2 คน ซึ่งเป็นครูผู้สอนภาษาไทยและครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยรูปแบบการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูทั้ง 2 คน เป็นการทำวิจัยเพียงคนเดียว ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจะทำวิจัยในลักษณะการแก้ปัญหาเด็กเป็นรายบุคคล(กรณีศึกษา) และรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ส่วนครูวิทยาศาสตร์จะทำวิจัยในรูปลักษณะของการเรียนการสอนแบบโครงงาน ซึ่งการทำครูทั้ง 2 คนสามารถทำวิจัยได้ในส่วนหนึ่งน่าจะมีความสนใจ และการทุ่มเทในการทำงานอย่างเต็มที่ ประกอบกับครูเป็นผู้มีความใฝ่รู้ ไม่เรียนตลอดเวลา จึงทำให้ครูมีทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียนมากกว่าครูคนอื่น ๆ ส่วนครูในระดับอื่น ๆ ยังไม่ค่อยมีความรู้มากนัก

“ครูในโรงเรียนจะมี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลง คือมีอะไรมาใหม่ๆมา ก็สนใจที่จะทำหมด กลุ่มที่รอคอยคนกลุ่มใหญ่ก่อนค่อยทำ และกลุ่มที่ไม่ต้องการเปลี่ยนแปลง กลุ่มนี้ที่ว่าพัฒนาจากที่... คือแนะนำอะไรเขาก็ไม่ต้องการ บางทีเราก็หมดกำลังที่จะช่วยเหลือเขา”

(สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 4, 27 ธ.ค. 44)

“... เป็นหน้าที่ของครู ครูจะต้องทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง ถ้าไม่ทำมันเหมือนไม่ทันสมัย เลยคิดว่า เป็นหน้าที่ของเรา ซึ่งตอนแรกยังไม่รู้เรื่องอะไร พยายามอ่าน จากในหนังสือและถามผู้รู้ แล้วลงมือทำ...”

(สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์, 25 ธ.ค. 44)

กลุ่มที่ 2 คือ ผู้มีความสนใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนแต่ยังไม่ได้ลงมือทำ และกลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มที่ไม่ต้องการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูทั้ง 2 กลุ่มนี้ยังไม่มีความรู้และความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากไม่ได้รับการอบรม และไม่มีเวลาในการทำ ครูมีเพียงการเก็บข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล แต่ไม่ได้นำข้อมูลนั้นมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน หรือการแก้พฤติกรรมต่างๆ ของนักเรียน

“ครูส่วนใหญ่ที่เขาไม่ต้องการทำกันหรอก เพราะว่าผู้บริหารไม่ได้สั่งว่าต้องทำ ครูเขาก็ไม่อยากทำ เพราะงานครูก็เยอะอยู่แล้ว อย่างพี่นี่สอน ป.1 ไม่มีหนังสือเรียนให้เด็ก พี่ก็ต้องมานั่งเขียนตำราให้เด็กเอง ไม่มีเวลาไปทำวิจัยอะไรกับเขาหรอก”

(สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 4, 27 ธ.ค. 44)

ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนจะทำวิจัยด้วยตนเอง ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และเป็นผู้มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ จากการสังเกตพบว่าครูที่ทำวิจัย จะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับนักเรียน เมื่อครูทบทวนข้อเสร็จแล้ว ครูจะขึ้นมาอยู่บนห้องเพื่อดูแล และคอยให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่ขึ้นมาทำงานในช่วงพักกลางวัน และในตอนเย็นครูจะใช้เวลาในการสอนเพิ่มเติมให้แก่เด็กที่มีความสนใจในวิชาของครูเป็นพิเศษ หรือคอยดูแลให้นักเรียนทำงานส่งครูให้เสร็จ ซึ่งครูจะคอยให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำตลอดเวลาจนกว่านักเรียนจะกลับบ้าน

สภาพทั่วไปของนักเรียน

โรงเรียน B จัดเป็นโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 631 คน แยกเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6

ตารางที่ 15 จำนวนนักเรียน ห้องเรียน จำแนกตามเพศและนักเรียนของโรงเรียน B

รายงาน	จำนวนนักเรียน			จำนวนห้องเรียน	คิดเป็นร้อยละ
	ชาย	หญิง	รวม		
อนุบาล 3 ขวบ	24	26	50	2	4.68
อนุบาล 1	35	37	72	2	8.83
อนุบาล 2	42	30	72	2	10.27
ประถมศึกษาปีที่ 1	36	47	81	2	14.59
ประถมศึกษาปีที่ 2	46	33	79	2	12.43

ตารางที่ 15 (ต่อ) จำนวนนักเรียน ห้องเรียน จำแนกตามเพศและนักเรียนของโรงเรียน B

รายงาน	จำนวนนักเรียน			จำนวนห้องเรียน	คิดเป็นร้อยละ
	ชาย	หญิง	รวม		
ประถมศึกษาปีที่ 3	40	41	81	2	12.79
ประถมศึกษาปีที่ 4	35	34	69	2	10.09
ประถมศึกษาปีที่ 5	37	21	58	2	12.07
ประถมศึกษาปีที่ 6	32	35	67	2	14.23
รวม	327	304	631	10	100

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สภาพของโรงเรียน B มีอัตราส่วน นักเรียน ต่อ ครู เท่ากับ 23 : 1 นั่นคือ ครู 1 คน จะต้องดูแลนักเรียน 23 คน

นักเรียนส่วนใหญ่ที่เข้ารับการศึกษามาจากโรงเรียนนี้มาจาก 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลรั้วใหญ่ และตำบลหนองก่ายาน เด็กนักเรียนเดินทางมาโรงเรียนด้วยตนเองโดยรถประจำทาง และบางส่วนจะมีผู้ปกครองมารับส่ง เด็กนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในครอบครัวที่ฐานะยากจน บิดามารดาประกอบอาชีพรับจ้าง ทำให้นักเรียนขาดความอบอุ่น มีพฤติกรรมก้าวร้าวและขาดระเบียบวินัย

“นักเรียนที่มาเรียนจะมาจากครอบครัวที่ฐานะยากจน พ่อแม่มีรายได้น้อย ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ทำให้ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนและดูแลลูก เด็กที่อยู่ที่นี่จึงค่อนข้างก้าวร้าว ขาดวินัย แต่เราก็จัดให้มีโฮมรูมในตอนเช้าครึ่งชั่วโมง เพื่อให้ครูได้พูดคุยกับเด็ก และรู้ปัญหาของเด็ก”

(สัมภาษณ์ผู้บริหาร, 26 ธ.ค. 44)

“ต้องเข้าใจว่าเด็กที่นี่ไม่เหมือนเด็กในกรุงเทพฯ เพราะเขาฐานะยากจน บางคนไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ ต้องอยู่กับยาย เด็กเลยขาดความอบอุ่น ทำให้มีพฤติกรรมที่ไม่ค่อยจะดีนัก เด็กบางคนเข้ามาเรียนครูทุกคน สายหน้าไม่เอาเลย จนผู้บริหารต้องเรียกเด็กและผู้ปกครองมาคุยกัน”

(สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2, 25 ธ.ค. 44)

ความคาดหวังของโรงเรียนคือ ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นในภาพรวม และมีพฤติกรรมที่เหมาะสม